

شرکت توانیر

فرم تشریح پروژه واگذاری

TDF02-0

RFP43-1

عنوان پروژه:	بررسی چالشهای زیست محیطی، فرهنگی و اجتماعی در طرح برق رسانی به چاه های کشاورزی و تدوین پیوست فرهنگی و اجتماعی طرح
عنوان طرح:	کاربست فن آوری های نوین در برق رسانی چاه های کشاورزی
واحد اجرایی:	معاونت فن آوری

برآورد مدت زمان اجرای پروژه: ۱۴ ماه

تبیین و تشریح پروژه همراه با ذکر مراحل کلی:

بر اساس آمار اعلامی از سوی شرکت مدیریت منابع آب ایران، هم‌اکنون ۲۱۹ هزار حلقه چاه کشاورزی دارای پروانه استحصال آب با اولویت بالا در کشور وجود دارد که از این تعداد، برق‌دار کردن ۱۰۰ هزار حلقه چاه کشاورزی بر اساس مصوبه شورای عالی اقتصاد (به استناد ماده ۱۲) در اولویت قرار گرفته است. در صورت اجرای کامل طرح، حداقل یک میلیارد لیتر نفت‌گاز از چرخه مصرف داخلی حذف خواهد شد. یکی از ویژگی های اصلی در رویکرد جدید طرح برق رسانی به چاه های کشاورزی توجه ویژه به توسعه منابع تجدید پذیر و تولید پراکنده و نصب کنتورهای هوشمند به منظور پایش و مدیریت همزمان مصرف آب و برق می باشد. از جمله مزایای این طرح عبارتند از:

- حذف گازوئیل یارانه ایی و فروش سوخت مصرف نشده با قیمت مناسب در بازارهای جهانی
- افزایش راندمان تجهیزات استحصال آب در چاه های کشاورزی
- کاهش آلودگی های هوا ناشی از سوخت های فسیلی
- نصب کنتورهای هوشمند و مدیریت بهینه مصرف آب و انرژی در چاه های برق دار شده

اساساً شناسایی و بررسی ابعاد مختلف فنی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی کلیه طرح های ملی یکی از ضرورت های دستیابی به اثر بخشی مطلوب و توسعه پایدار بوده و پیش نیاز اولیه اتخاذ سیاستهای راهبردی در مراحل مختلف طرح می باشد. هر زمان در انجام یک طرح اقتصادی، جزء نگری لازم و توجه به ابعاد مختلف آن در نظر گرفته نشود، به مرور باید منتظر عواقب و پیامد های ناگوار احتمالی آن بود. شواهد بسیار از طرح های انجام شده در کشور وجود دارد که عدم توجه به اثرات خارجی این طرح ها منجر به تخریب محیط زیست، تغییر در اکوسیستم طبیعت و یا بروز پدیده هایی مانند مهاجرت و تغییرات ناگوار در ترکیب جمعیتی گردیده است. آنچه امروز تحت عنوان توسعه پایدار در طرح های کلان ملی مطرح می شود نیز در حقیقت عکس العمل نسبت به چنین وقایعی است. به همین دلیل سالیانی است که برنامه های توسعه اقتصادی معمولاً با پسوند اجتماعی و فرهنگی ارائه شده است. چراکه اجرای طرح های توسعه، در ابعاد مختلف اقتصادی، فرهنگی، ارتباطی، اجتماعی، حقوقی، قضایی، سیاسی و امنیتی و... تاثیرات مهمی در فرهنگ جامعه و شیوه زندگی افراد ایجاد می کند و بی توجهی به آثار و پیامد های این گونه طرح ها، بعضاً نتایج زینبار و غیر قابل جبرانی به دنبال خواهد داشت. با توجه به مسائل متعددی که نگاه جزء نگر و صرفاً اقتصادی به پروژه های سرمایه گذاری مانند تخریب محیط زیست یا تغییر در اکوسیستم های طبیعی و یا بروز پدیده هایی مانند مهاجرت و تغییرات ناگوار در ترکیب جمعیتی و... به وجود آورده است، رویکرد ارزیابی اجتماعی در کنار ارزیابی اقتصادی جای خود را باز کرده است و امروزه ارزیابی های اقتصادی از الزامات اولیه طرح های کلان می باشد. در بسیاری از موارد طرح هایی که توجیه اقتصادی آنها تایید شد، لزوماً توجیه اجرایی به معنای کلی ندارند و عدم توجه به روند متناسب سازی طرح ها و تصمیمات و اقدامات باعث توسعه نامتوازن و پیدایش

شرکت توانیر

فرم تشریح پروژه واگذاری

TDF02-0

RFP43-1

عنوان پروژه:	بررسی چالشهای زیست محیطی، فرهنگی و اجتماعی در طرح برق رسانی به چاه های کشاورزی و تدوین پیوست فرهنگی و اجتماعی طرح
عنوان طرح:	کاربست فن آوری های نوین در برق رسانی چاه های کشاورزی
واحد اجرایی:	معاونت فن آوری

معضلاتی در سطوح مختلف اجتماعی می گردد.

از طرفی طبق آیین نامه تدوین پیوست اجتماعی در طراحی برنامه های کلان توسعه ای^۱، ارزیابی های فرهنگی و اجتماعی در قالب تدوین پیوست فرهنگی و اجتماعی برای طرح های عمرانی و سرمایه گذاری مهم و کلان کشور مورد تاکید قرار گرفته است. پیوست فرهنگی و اجتماعی مجموعه ای است برای شناسایی ضرورت و اولویت اجرای طرح ها، فعالیت ها، سیاستها، لوايح، اقدامات و پروژه های مهم و ارزیابی آثار و پیامدهای فرهنگی و اجتماعی آنها متناسب با مقتضیات و شرایط جامعه که ضمن معرفی داده – ستاده آن با فرهنگ جامعه، راهکارهای عملی برای تقویت آثار مثبت و حذف و کاهش پیامدهای مخرب را به مجریان ارائه می نماید.

بر این اساس، تحقق اهداف بلند مدت طرح برق رسانی به چاه های کشاورزی علاوه بر مطالعات امکان سنجی فنی و اقتصادی، نیازمند بررسی اثرات زیست محیطی، اجتماعی و فرهنگی طرح بر حوزه های تحت نفوذ آن می باشد. این مطالعات فراهم کننده دانش لازم برای تحلیل منظم و پیشاپیش اثرات خارجی ناشی از اقدامات، برنامه ها و سیاستهای راهبردی تعیین شده بر اجتماعاتی است که محیط شان تحت تاثیر اجرای این طرح می باشد. پاسخ به این سوالات که اجرای این طرح چه پیامدهای منفی در بر دارد؟ کدامیک از آنها قابل اجتناب است؟ آیا اجتماعی که این پیامد ها بر آن تحمیل شده از وقوع آنها در اثر اجرای طرح مطلع بوده اند؟ آیا برای مواجهه با این تاثیرات آماده شده اند؟ آیا گزینه های دیگری نیز وجود داشت که پیامد های کمتری در بر داشته باشد؟ آیا این مردم در تصمیم گیری درباره این اقدام سهمی داشتند؟ چگونه می توانستند در این تصمیم گیری ها دخیل شوند؟ نگرش احتمالی جامعه میزبان، تبعات اجتماعی و فرهنگی حاصل از اجرای طرح، آثار زیست محیطی و اینکه آیا طرح منطبق با قوانین اجرایی و اجتماعی و محیط زیستی است؟ آیا طرح با اسناد بالا دستی، بخشی و ملی انطباق دارد؟ نیازمند انجام مطالعات اجتماعی بر جامعه میزبان می باشد.

بر این اساس این پروژه با هدف مطالعه اثرات زیست محیطی، اجتماعی و فرهنگی ناشی از اجرای طرح و پیش بینی چالشهای پیش رو و همچنین ارائه راهبردهای موثر جهت پیشگیری آن در دستور کار قرار گرفته است. علاوه بر مطالعات فنی و اقتصادی، لازم است تا هزینه – فایده های اجتماعی را که آثار هر فعالیت اقتصادی بر دیگران و اجتماع مدنظر قرار می دهد، در ارزیابی ها وارد گردد. به طوریکه لازم است تا گزارش های نوین امکان سنجی باید حاوی همه اطلاعات در مورد ارزیابی اقتصادی و تاثیرات اجتماعی و فرهنگی و زیست محیطی باشند. در این پروژه بطور همزمان با تحلیل بازده اقتصادی، اثرات خارجی (بر محیط و اجتماع) و توسعه ملی و منطقه ایی و تحقق اهداف اسناد بالادستی بررسی می شود. در صورتیکه تحلیل اثر نشان دهد بازده اقتصادی نسبت به سایر اثرات خارجی و منفی بر توسعه ملی و منطقه ایی توجیه ندارد، تغییراتی را در برنامه ریزی های طرح ایجاد گردد تا اثرات خارجی کم رنگ تر شود.

مراحل پروژه :

^۱ آیین نامه اجرایی جزء (۲) بند «الف» ماده ۸۰ قانون برنامه ششم توسعه موضوع تهیه و تدوین پیوست اجتماعی در طراحی برنامه های کلان توسعه ای، ملی و بومی

شرکت توانیر

فرم تشریح پروژه واگذاری

TDF02-0

RFP43-1

عنوان پروژه:	بررسی چالشهای زیست محیطی، فرهنگی و اجتماعی در طرح برق رسانی به چاه های کشاورزی و تدوین پیوست فرهنگی و اجتماعی طرح
عنوان طرح:	کاربست فن آوری های نوین در برق رسانی چاه های کشاورزی
واحد اجرایی:	معاونت فن آوری

مراحل اجرایی پروژه بررسی چالشهای زیست محیطی، فرهنگی و اجتماعی در طرح برق رسانی به چاه های کشاورزی و تدوین پیوست فرهنگی و اجتماعی طرح به شرح زیر اعلام می گردد:

- ۱- شناسایی محدوده نفوذ طرح برق رسانی به چاه های کشاورزی و شناسایی چالشهای زیست محیطی، فرهنگی و اجتماعی
- ۲- طراحی مفهومی مدل ارزیابی و تدوین شاخص های ارزیابی اثرات اجتماعی و فرهنگی (شاخص های اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و امنیتی) و تعیین روش وزن دهی به شاخص ها
- ۳- طراحی مدل تلفیقی اقتصادی اجتماعی و فرهنگی در مطالعات امکان سنجی و تعیین اهمیت شاخص های غیر اقتصادی و تاثیر اجرای طرح بر آنها
- ۴- پیاده سازی و استقرار نظام اولیه ارزیابی و تدوین ساختار جمع آوری اطلاعات مورد نیاز
- ۵- جمع آوری اطلاعات لازم و اصلاح مدل مفهومی طراحی شده با توجه به ساختار اطلاعاتی موجود
- ۶- شناخت وضع موجود و مطالعه اثرات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ناشی از اجرای طرح در چاه های برق رسانی شده در سالهای اخیر
- ۷- طراحی سامانه نرم افزاری، ورود اطلاعات آزمایشی و ارزیابی آزمایشی در مقیاس پایلوت
- ۸- تدوین پیوست زیست محیطی، فرهنگی و اجتماعی جهت رعایت الزامات فرهنگی و اجتماعی و زیست محیطی در طرح برق رسانی به چاه های کشاورز

مشخصات محصول نهایی (خروجی مورد انتظار):

- مطالعه اثرات زیست محیطی، فرهنگی و اجتماعی در مراحل مختلف برنامه ریزی، ساخت و عملیات و بهره برداری طرح برق رسانی به چاه های کشاورزی و ارائه راهکار برای کاهش اثرات منفی و افزایش اثرات مثبت
- ارائه شاخص های ارزیابی امکان و امتناع اجرای پروژه از نظر پیامدهای فرهنگی و اجتماعی در مرحله مطالعات امکان سنجی
- ارائه مدل تلفیقی اقتصادی اجتماعی در مطالعات امکان سنجی طرح برق رسانی به چاه های کشاورزی و ارائه نرم افزار مطالعات فرهنگی و اجتماعی
- تدوین پیوست فرهنگی و اجتماعی طرح برق رسانی به چاه های کشاورزی

الزامات شرکت در فراخوان:

- تکمیل فرم ارائه سوابق علمی و اجرایی محقق دانشگاهی (TDF03)
- مطالعه دستورالعمل قرارداد با دانشگاهها (TDW07)
- تکمیل فرم پیشنهاد پروژه واگذاری دانشگاهها (TDF08)

اطلاعات تماس:

تلفن: ۸۸۰۷۹۴۰۰ داخلی ۴۳۲۲

آدرس پست الکترونیکی: Hmoghaddam@nri.ac.ir